

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

Asia: VNS 3/2026 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027-2030

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiantuntijalausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto asiasta Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027-2030.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää selonteon tilannekuvaa ja tavoitteita julkisen talouden tasapainottamisesta ja velkaantumisen hillitsemisestä perusteltuina. Vaikka Länsi-Uudemaan alijäämä oli hyvinvointialueiden toiminnan käynnistettyä maan suurimpia, on talous pystytty tasapainottamaan ensimmäisenä koko maassa.

Selonteon pohjana on hallituksen esitys rahoituslain muutoksiksi. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää hyvinvointialueiden rahoitusmallin esitettyjä (laki hyvinvointialueiden rahoituksesta) muutoksia tarkoitushakuisina ja haitallisina. Muutoksilla tulevaisuuden leikkaustarpeet on pyritty kohdistamaan talouttaan jo sopeuttaneille alueille ja alueille, joiden palvelutarpeen kasvu on suurinta. Haitallinen esitys on erityisesti siksi, että se heikentää luottamusta rahoitusjärjestelmän periaatteisiin ja kannusteita talouden tasapainottamiseen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue korostaa, että rahoituksen pohjana olevaa tarvemallia tulee kehittää pitkäjänteisesti, objektiivisesti ja tietoon perustuen. Rahoitusmallin uskottavuus murenee, jos tarkoituksenhakuisilla ratkaisulla siirretään rahoitusta alueiden välillä. Heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien alueiden tukeminen pitää toteuttaa jo käytössä olevilla menettelyillä ja määräaikaisilla ratkaisulla, ei pysyvillä rahoituskriteerien muutoksilla.

Julkisen talouden suunnitelmassa on kuvattu hyvinvointialueiden toimintaan ja rahoitukseen vaikuttavat asiakasmaksu- ja tehtävämuutokset. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue korostaa, että asiakasmaksu- ja tehtävämuutoksien vaikuttavuusarvioinnit pitää perustua mahdollisimman tarkkoihin, ajantasaisiin ja realistisiin vaikuttavuusarviointeihin. Tehtävämuutoksissa, jotka vähentävät hyvinvointialueiden rahoitusta, pitää varmistaa, että hyvinvointialueilla on realistinen mahdollisuus tehdä vastaava kustannussäästö omassa toiminnassaan. Samoin asiakasmaksujen korotuksien osalta, jotka vähentävät hyvinvointialueiden rahoitusta, pitää olla realistiset tuottoarviolaskelmat kokonaisvaikutuksista. Hyvinvointialueilla pitää olla myös mahdollisuus saada käyttöönsä asiakasmaksu- ja tehtävämuutosten vaikuttavuusarviot taustalaskelmineen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää tärkeänä, että sekä rahoitusmallin muutoksia että rahoitukseen sisältyviä asiakasmaksu- ja tehtävämuutoksia valmistellaan objektiivisesti, tietoon perustuen ja pitkäjänteisesti. Hyvinvointialueen toiminnan ja talouden suunnittelu pitkäjänteisesti ja kestävästi on vaikeaa, jos hyvinvointialueen rahoitusennusteet muuttuvat yli 70 milj. eurolla puolen vuoden aikana.

Allekirjoitus

Markus Syrjänen
Konsernipalvelujen johtaja

PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

PB 33, 02033 Västra Nylands välfärdsområde

luvn.fi